

LATVIJAS JŪRNICĪBAS SAVIENĪBAS SERTIFICĒŠANAS CENTRS

Sertifikācijas shēma

Sertifikācijas shēmas pamatojums:

1. Likums „Būvniecības likums” (2013. g. 09. 07.);
2. Likums „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” (2001.g. 20.06.);
3. Ministru Kabineta not. nr. 169 „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” (2018. g. 20. 03.);
4. Standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012 „Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām”;
5. Standarts LVS EN ISO 9001 „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības.”

Sertifikācijas sfēma:

Atbilstoši Latvijas Republikas Ministru Kabineta not. nr. 169 „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” (2018. g. 20. 03.), standarta LVS EN ISO/IEC 17024-2012 „Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām” prasībām, Latvijas jūrniecības savienības Sertificēšanas centrs nodrošina būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību Ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvniecībā.

Termini un definīcijas:

Būvniecība – Visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi (09.07.2013. „Būvniecības likums”);

Pretendents – Persona, kas ir iesniegusi pieteikumu pielaišanai sertifikācijas procesā (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Kandidāts – Pretendents, kurš izpildījis konkrētus priekšnoteikumus un ir pielaiests sertifikācijas procesam (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Sertifikācijas process – Sertifikācijas institūcijas darbības, ieskaitot pieteikuma izskatīšanu, novērtēšanu, lēmuma pieņemšanu par sertifikāciju, atkārtotu sertifikāciju, sertifikātu un logo/markējuma lietošanu, ar kurām nosaka, ka persona izpilda sertifikācijas prasības (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Sertifikācijas prasības - Konkrētu prasību kopums, ieskaitot shēmas prasības, kuras ir jāizpilda, lai iegūtu vai uzturētu sertifikāciju (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Sertifikāts – Sertifikācijas institūcijas izsniegts dokuments, kas apliecina, ka minētā persona ir izpildījusi sertifikācijas prasības (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Kompetence – Spējas izmantot zināšanas un prasmes, lai sasniegtu paredzētos rezultātus (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Sertifikācijas shēma – Kompetence un citas prasības, kas ir attiecināmas uz konkrētām profesionālām, vai personu kvalifikācijas kategorijām (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Novērtēšana – process, kas novērtē personas spējas izpildīt sertifikācijas shēmas prasības (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Apelācija – Pretendenta, kandidāta vai sertificētas personas lūgums parskatīt jebkuru lēmumu, kuru ir pieņēmusi sertifikācijas institūcija attiecībā uz viņa(as) vēlamo sertifikācijas statusu (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Sūdzība – Organizācijas vai indivīda neapmierinātības izpausme sertifikācijas institūcijai attiecībā uz tās vai sertificētās personas darbībām (standarts LVS EN ISO/IEC 17024-2012);

Uzraudzība - Sertificētas personas profesionālās darbības periodiska uzraudzība visā sertifikācijas periodā, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību sertifikācijas shēmai standarts (LVS EN ISO/IEC 17024-2012).

Būvspeciālists – persona, kas ieguvusi patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā reglamentētās profesijās.

Reglamentētā sfēra:

- Ostu un jūras hidrotehnisko būvju projektēšana;
- Ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvdarbu vadīšana;
- Ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvdarbu būvuzraudzība;

Nereglamentētā sfēra:

- Jūras hidrotehnisko būvju nojaukšana;
 - Jūras hidrotehnisko būvju un to daļu tehniskā apsekošana;
 - Jūras hidrotehnisko būvju un to daļu pārbaude un diagnosticēšana.
1. Sertifikācijas shēma paredz kārtību, kādā veic būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 20. marta noteikumiem Nr. 169 „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” un atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17024:2012 prasībām.
 2. Patstāvīgās prakses tiesības sertifikāta iegūšanai gan reglamentētajās, gan nereglamentētajās darbības sfērās var iegūt persona, neatkarīgi no finansiāliem, vai citiem ierobežojošiem apstākļiem (piederība biedrībām, asociācijām, grupām u.tml.). Patstāvīgās prakses tiesības pretendenti būvniecības jomā reglamentētā profesijā var iegūt šādās specialitātēs: projektēšana; būvdarbu vadīšana; būvuzraudzība pēc profesionālās izglītības iegūšanas arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā būvzinieņa vai saistītā inženierzinātnes studiju programmā, kā arī ir apguvuši patstāvīgai praksei nepieciešamās zināšanas un prasmes. Kopējais būvprakses ilgums reglamentētās darbības sfērās nepieciešams atbilstoši 20.03.2018.g. Ministru Kabineta noteik. nr. 169. „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi”.

3. Pretendēt uz būvprakses sertifikātu reglamentētās darbības sfērās var tikai tie pretendenti, kuri ir ieguvuši A2, A1, profesionālo augstāko izglītību arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes studiju programmā, atbilstoši MK noteik. nr. 169 noteiktajam. Analoģiskas prasības ir noteiktas nereglamentētās darbības sfērās. (Saskaņā ar LJS SC nolikumiem - LJS SC „Būvprakses sertificēšanas kritēriji ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvniecībā”, „Būvprakses sertificēšanas kritēriji ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvniecībā nereglamentētā sfērā”, „Būvprakses minimālās praktiskā darba pieredzes programma Ostu un jūras hidrotehnisko būvju projektēšanā”, „Būvprakses minimālās praktiskā darba pieredzes programma Ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvdarbu vadīšanā, būvuzraudzībā”).
4. Personām patstāvīgās prakses tiesību iegūšanai būvniecības jomā reglamentētā profesijā augstākminētajās specialitātēs nepieciešamo sertifikātu piešķir bez termiņa ierobežojuma. Normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos būvspeciālista kompetences novērtēšana veicama atkārtoti.
5. Būvspeciālisti regulāri paaugstina savu profesionālo kvalifikāciju. Informāciju par būvprakses sertifikātu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iekļauj būvspeciālistu reģistrā.
6. Kompetences pārbaudes iestāde patstāvīgās prakses uzraudzības ietvaros, ne retāk, kā reizi piecos gados pārbauda: būvspeciālista patstāvīgo praksi; būvspeciālista iesniegto informāciju par izglītību un apgūtajām profesionālās pilnveides programmām, vai citiem kompetenci paaugstinošiem pasākumiem sertifikātā norādītajā jomā; sūdzībās un iesniegumos norādītos, kā arī citos veidos iestādes rīcībā nonākušos faktus par iespējamiem būvspeciālista pārkāpumiem.
7. Būvspeciālistiem ir pienākums apdrošināt savu profesionālo atbildību par būvniecības procesā to darbības, vai bezdarbības rezultātā nodarīto kaitējumu citu būvniecības dalībnieku un trešo personu dzīvībai, veselībai vai mantai, kā arī videi.
8. Noteiktās darbības projektēšanas un būvniecības procesā būvspeciālisti veic uz rakstveida līguma pamata.
9. Pretendenti, kuri ieguvuši profesionālo un/vai akadēmisko izglītību un praksi ārvalstīs, un profesionālo kvalifikāciju reglamentētās profesijās, izglītības dokumenti vispirms jāiesniedz izvērtēšanai Izglītības ministrijas Akadēmiskās informācijas centrā. AIC veic izglītības dokumenta ekspertīzi, kurā noskaidro izglītības iestādes statusu mītnes valstī un apgūtās programmas līmeni. AIC izsniedz izziņu par to, kādam Latvijā izsniegtam izglītības dokumentam ārvalstu izglītības dokuments var (ja var) tikt pielīdzināts. Pretendenta izglītības atbilstība sertificējamai jomai tiek vērtēta pēc Akadēmiskā informācijas centra atzinuma (saskaņā ar 2001.g. 20.06. likumu „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu”).
10. Persona, kura profesionālo kvalifikāciju ieguvusi ārvalstīs, var pretendēt uz profesionālās kvalifikācijas atzīšanu tādā Latvijas Republikā reglamentētajā profesijā, kurā ietvertās profesionālās darbības ir salīdzināmas ar profesionālajām darbībām, ko tā veikusi savā mītnes valstī.
11. Ārvalstīs iegūtās profesionālās kvalifikācijas atzīšana ļauj attiecīgajai personai uzsākt patstāvīgu profesionālo darbību Latvijas Republikā reglamentētajā profesijā. Personām ir tādas pašas tiesības uz darbību attiecīgajā reglamentētajā profesijā un tādi paši ar šo darbību saistītie pienākumi, kā personām, kuras Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ieguvušas profesionālajai darbībai reglamentētajā profesijā nepieciešamo kvalifikāciju.

12. Īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniedzējam reglamentētajā profesijā Latvijas Republikā ir tādas pašas tiesības un pienākumi pakalpojumu sniegšanā kā Latvijas Republikas iedzīvotājiem, kuri veic pastāvīgu profesionālo darbību attiecīgajā reglamentētajā profesijā. Uz īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniedzēju attiecas Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktie labas prakses nosacījumi un profesionālās ētikas prasības arī tad, ja tās atšķiras no viņa mītnes valsts prasībām. Ja īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniedzējs pārkāpj attiecīgos normatīvos aktus, viņu sauc pie Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktās atbildības un attiecīgajām viņa mītnes valsts institūcijām nosūta informāciju par minētās procedūras uzsākšanu, dodot tām iespēju piedalīties procedūrā, kā arī informē šīs institūcijas par pieņemtajiem lēmumiem (saskaņā ar 2001.g. 20. 06. likumu „Par reglamentētajam profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu”).
13. Ministru kabineta noteiktajās profesijās īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniedzējam pirms pakalpojumu sniegšanas Latvijas Republikā ir nepieciešams saņemt atļauju īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniegšanai. Institūcijai pirms tā izdod atļauju sniegt īslaicīgus profesionālos pakalpojumus, ir tiesības pārbaudīt šo pakalpojumu sniedzēja profesionālo kvalifikāciju, pirms viņš Latvijas Republikā pirmo reizi sniedz pakalpojumus, lai pārliecinātos par pakalpojumu sniedzēja profesionālo kvalifikāciju.
14. Saskaņā ar LJS SC nolikumiem - LJS SC „Būvprakses sertificēšanas kritēriji ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvniecībā”, „Būvprakses sertificēšanas kritēriji ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvniecībā nereglamentētā sfērā” „Būvprakses minimālās praktiskā darba pieredzes programma Ostu un jūras hidrotehnisko būvju projektēšanā”, „Būvprakses minimālās praktiskā darba pieredzes programma Ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvdarbu vadīšanā, būvuzraudzībā” LJS SC piesaista profesionālus un kompetentus ekspertus, kuri veic pretendenta iesnieguma, dokumentu un patstāvīgās prakses izvērtēšanu un pārliecinās, ka:
- 14.1. SC spēj nodrošināt pieprasītās darbības sfēras sertifikāciju;
 - 14.2. Pretendentam ir atbilstoša izglītība;
 - 14.3. Pretendentam ir atbilstoša patstāvīgā prakse;
 - 14.4. Pretendents ir apguvis teorētisko zināšanu eksāmenu programmu;
 - 14.5. Pārzin būvprakses sertifikācijas kritērijus un specifiskās prasības.

Analoģiskas prasības ir noteiktas arī nereglamentētās darbības sfērās.

15. Saskaņā ar LJS SC nolikumiem - „Būvprakses minimālās praktiskā darba pieredzes programma Ostu un jūras hidrotehnisko būvju projektēšanā”, „Būvprakses minimālās praktiskā darba pieredzes programma Ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvdarbu vadīšanā, būvuzraudzībā” un „Būvprakses sertificēšanas kritēriji ostu un jūras hidrotehnisko būvju būvniecībā nereglamentētā sfērā” LJS SC eksaminācijas procesu veic sekojoši, nodrošinot profesionalitāti, kompetenci, objektivitāti un neietekmējamību:
- 15.1. Eksāmenu procesu protokolē;
 - 15.2. Eksāmens notiek rakstveidā;
 - 15.3. Eksāmenu biļešu uzdevumi un temati atbilst sertificēšanas kritērijiem un tos regulāri aktualizē;
 - 15.4. Eksāmenu biļetēm jābūt ar vienvērtīgu struktūru (jautājumu skaits, grūtības pakāpe);
 - 15.5. Eksāmenu biļešu jautājumi netiek publicēti;
 - 15.6. Darbinieki un pieaicinātie eksperti ar parakstu apliecina un identificē jebkuru zināmu interešu konfliktu, lai nodrošinātu neietekmējamību lēmuma pieņemšanā un sertifikācijas procesā neiesaista personas, kuras varētu apdraudēt sertifikācijas objektivitāti;
 - 15.7. Pieaicinātie eksperti ar parakstu apliecina, ka visās to darbībās un lēmumos ievēros LJS SC konfidencialitātes, objektivitātes un neietekmējamības noteikumus;
 - 15.8. Eksaminācijas procedūras paredz rezultātu izsekojamību (pieraksti, sertifikācijas protokoli), kas nodrošina, ka katrs vērtējums un sertifikācijas lēmums ir objektīvs. Pretendenta

zināšanu līmeni novērtē pēc pareizi atbildēto atbilžu skaita, nosakot, vai eksāmens ir nokārtots, vai nē.

16. Ja pretendents atbilst noteiktajām prasībām un tā kompetence ir novērtēta, kā atbilstoša, LJS SC pieņem lēmumu par būvprakses sertifikāta piešķiršanu, vai darbības sfēras papildināšanu. Lēmumu par pretendenta kompetences novērtēšanu pieņem SC vadītājs, ņemot vērā eksāmena rezultātu un ekspertu atzinumus. Analogiskas prasības ir noteiktas arī nereglamentētās darbības sfērās.
17. Būvprakses sertifikāta darbības periodā sertificētajai personai reglamentētā darbības sfērā un nereglamentētā darbības sfērā, pēc LJS SC pieprasījuma jāsniedz patiesas ziņas par savu profesionālo darbību, kompetences paaugstināšanas pasākumiem, lai nodrošinātu sertificēto personu uzraudzību saskaņā ar LR MK 20.03.2018. not. Nr. 169 un LVS EN ISO/IEC 17024:2012 prasībām un LJS SC nolikumiem - „Patstāvīgās prakses uzraudzība būvspeciālistiem”, „Prakses uzraudzība, sūdzību, pārkāpumu izskatīšana, sertifikāta darbības apturēšana, anulēšana un darbības atjaunošana būvniecības speciālistiem nereglamentētā darbības sfērā” un „Profesionālā pilnveide būvspeciālistiem”.
 - 17.1. Reglamentētā darbības sfērā sertificēto būvspeciālistu būvprakses uzraudzību veic LJS SC vadītājs un eksperti, pārbaudot BIS reģistrā ievadīto informāciju ikvienam speciālistam vienu reizi 5 (piecos) gados.
 - 17.2. Nereglamentētā darbības sfērā sertificēto būvspeciālistu būvprakses uzraudzību veic LJS SC vadītājs un eksperti, pieprasot un pārbaudot LJS SC iesniegto informāciju ikvienam speciālistam vienu reizi 5 (piecos) gados.
18. Saskaņā ar nolikumiem - „Patstāvīgās prakses uzraudzība būvspeciālistiem”, „Prakses uzraudzība, sūdzību, pārkāpumu izskatīšana, sertifikāta darbības apturēšana, anulēšana un darbības atjaunošana būvniecības speciālistiem nereglamentētā darbības sfērā” un „Būvspeciālistu sertifikācijas ētikas kodekss” sertificēto būvniecības speciālistu darbības pārkāpumus izskata SC atbilstoša pretendentu novērtēšanas komisija, pēc norīkotā eksperta atzinuma saņemšanas, piedaloties attiecīgajam sertificētajam būvspeciālistam un pieņem atbilstošu pamatotu lēmumu, kā arī sniedz atbildi visām iesaistītajām pusēm.
19. Saskaņā ar nolikumiem „Apelācijas izskatīšana” un „Sūdzību un cita veida informācijas izskatīšana”, LJS SC izskata apelācijas un sūdzības, pieņemot atbilstošus lēmumus.
20. Saskaņā ar LJS SC nolikumu LJS SC vadītāja pienākumi:
 - 20.1. Informē Sertifikācijas shēmas komiteju par nepieciešamajām izmaiņām sertifikācijas procedūrās;
 - 20.2. Izskata ieteikumus Sertifikācijas shēmas aktualizācijai;
 - 20.3. Izvērtē shēmas komitejas ieteikumus un viedokli;
 - 20.4. Akceptē, verificē, atjauno būvspeciālistu novērtēšanas, sertificēšanas, patstāvīgās prakses uzraudzības procedūras, specifikācijas un kritērijus.